

STANOVISKO GENERÁLNÍ ADVOKÁTKY

JULIANE KOKOTT

přednesené dne 4. září 2008¹

I – Úvod

1. V rámci řízení o předběžné otázce položila House of Lords (Sněmovna Lordů) Soudnímu dvoru otázku, zda „anti-suit injunction“ (příkaz, jímž se zakazuje určité osobě podat návrh na zahájení řízení k jinému soudu nebo v takovém řízení pokračovat; dále jen „anti-suit injunction“), na základě kterého se uplatní dohoda o rozhodčím řízení, je slučitelný s nařízením Rady (ES) č. 44/2001 ze dne 22. prosince 2000 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (dále jen „nařízení“ č. 44/2001“ nebo „nařízení“)².

2. Ve svém rozsudku ve věci Turner³ Soudní dvůr již dříve v odlišném kontextu rozhodl, že

Bruselská úmluva⁴ brání anti-suit injunction. Ve výše uvedené věci bylo účastníku řízení, které probíhalo před *vnitrostátním* soudem Spojeného království, zakázáno, aby podal návrh na zahájení řízení k soudům jiného členského státu nebo v takovém řízení pokračoval. Nyní Soudní dvůr musí rozhodnout, zda je anti-suit injunction rovněž nepřipustný tehdy, pokud je vydán na podporu rozhodčího řízení.

3. Po vydání rozsudku ve věci Turner soudy ve Spojeném království nadále vydávají anti-suit injunction, pokud podle jejich názoru účastník řízení podává návrh na zahájení řízení k soudu jiného členského státu v rozporu s dohodou o rozhodčím řízení, podle které je místem rozhodčího řízení Spojené království⁵. Mají za to, že rozsudek ve věci Turner nebrání této praxi, jelikož se nařízení č. 44/2001 nevztahuje na rozhodčí řízení.

1 — Původní jazyk: němčina.

2 — Úř. věst. L 12, s. 1; Zvl. vyd. 19/04, s. 42.

3 — Rozsudek Soudního dvora ze dne 27. dubna 2004, Turner (C-159/02, Recueil, s. I-3565).

4 — Bruselská úmluva ze dne 27. září 1968 o soudní příslušnosti a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech, ve znění Úmluvy ze dne 9. října 1978 o přistoupení Dánska, Irska a Spojeného království Velké Británie a Severního Irska (Úř. věst. L 301, s. 1 a – změněný text – s. 77), Úmluvy ze dne 25. října 1982 o přistoupení Řecké republiky (Úř. věst. L 388, s. 1) a Úmluvy ze dne 26. května 1989 o přistoupení Španělského království a Portugalské republiky (Úř. věst. L 285, s. 1) (dále jen „Bruselská úmluva“ nebo „Úmluva“).

5 — Viz Through Transport Mutual Insurance Association (Eurasia) Ltd v. India Assurance Co Ltd [2005] 1 Lloyd's Rep 67.

II – Právní rámec

6. Článek II Newyorské úmluvy stanoví:

A – *Newyorská úmluva*

4. Všechny členské státy Evropského společenství jsou stranami Newyorské úmluvy o uznání a výkonu cizích rozhodčích nálezů ze dne 10. června 1958 (dále jen „Newyorská úmluva“)⁶.

„1. Každý Smluvní stát uzná písemnou dohodu, podle níž se strany zavazují podrobit rozhodčímu řízení všechny nebo některé spory, které mezi nimi vznikly nebo mohou vzniknout z určitého právního vztahu či mimosmluvního [z určitého právního smluvního či mimosmluvního vztahu], týkajícího se věci, jež může být vyřízena rozhodčím řízením.

2. [...]

5. Článek I odst. 1 Newyorské úmluvy stanoví její rozsah působnosti:

3. Soud Smluvního státu, u něhož byla podána žaloba v záležitosti, o níž strany uzavřely dohodu ve smyslu tohoto článku, odkáže strany na rozhodčí řízení k žádosti jedné z nich, ledaže zjistí, že zmíněná dohoda je neplatná, neúčinná nebo nezpůsobilá k použití.“

„Tato úmluva se vztahuje na uznání a výkon rozhodčích nálezů, vyplývajících ze sporů mezi osobami fyzickými nebo právníckými a vydaných na území jiného státu než toho, v němž je žádáno o jejich uznání a výkon. [...]“

7. Článek V Newyorské úmluvy upravuje uznání a výkon rozhodčích nálezů, zejména podmínky, za kterých mohou být uznání a výkon rozhodčího nálezu výjimečně odepřeny. Tyto podmínky zahrnují, mimo jiné, nezpůsobilost k jednání jedné ze stran rozhodčí smlouvy podle zákona, který se na ní

6 – Úmluva o uznání a výkonu cizích rozhodčích nálezů podepsaná dne 10. června 1985 v New Yorku, Sběrka smluv Organizace spojených národů (UNTS), Svazek 330, s. 3. Seznam smluvních států viz: www.uncitral.org/uncitral/en/uncitral_texts/arbitration/NYConvention_status.html.

vztahuje, neplatnost rozhodčí smlouvy podle práva, jemuž strany tuto smlouvu podrobily, nebo podle práva země, kde nález byl vydán, porušení základní zásady řádného procesu podle práva země, ve kterém se rozhodčí řízení konalo, a skutečnost, že nález přesahuje dosah rozhodčí smlouvy. Dále mohou být uznání a výkon odepřeny, pokud podle práva země, ve které má být rozhodčí nález uznán a vykonán, předmět sporu nemůže být předmětem rozhodčího řízení nebo uznání nebo výkon by byl v rozporu s veřejným pořádkem této země.

15. V zájmu harmonického výkonu spravedlnosti je nezbytné minimalizovat možnost souběžných řízení a zajistit, aby ve dvou členských státech nebyla vydána vzájemně si odporující rozhodnutí. Musí existovat jasný a účinný mechanismus pro řešení souběžně probíhajících řízení [a navzájem souvisejících řízení]. [...]

B – Nařízení č. 44/2001

16. Vzájemná důvěra ve výkon spravedlnosti v rámci Společenství umožňuje, aby rozhodnutí vydaná v kterémkoli členském státě byla bez dalšího uznávána bez potřeby jakéhokoli dalšího řízení, kromě sporných případů.

8. Body 14, 15, 16 a 25 odůvodnění nařízení č. 44/2001 zní následovně:

[...]

„14. Pokud jde o volbu příslušného soudu, musí být respektována smluvní volnost stran, s výjimkou smluv týkajících se pojištění, spotřebitelských a pracovních smluv, u kterých je možnost volby příslušných soudů omezena, aniž by tím byla dotčena výlučná kritéria pro určení příslušnosti stanovená tímto nařízením.

25. S ohledem na mezinárodní závazky členských států nejsou tímto nařízením dotčeny smlouvy upravující určité zvláštní oblasti práva, jejichž jsou členské státy smluvní stranou.“

9. Článek 1 nařízení upravuje jeho rozsah [...] působnosti následovně:

„1. Toto nařízení se vztahuje na věci občanské a obchodní bez ohledu na druh soudu. Nevztahuje se zejména na věci daňové, celní a správní.

3. ve věcech týkajících se protiprávního jednání či jednání, které je postaveno na roveň protiprávnímu jednání [deliktní nebo kvazideliktní odpovědnosti], u soudu místa, kde došlo nebo může dojít ke škodné události;

2. Toto nařízení se nevztahuje na:

[...]“

[...]

d) rozhodčí řízení.“

11. Je třeba rovněž odkázat na pravidla nařízení, jejichž cílem je zabránit vydání vzájemně si odporujících rozhodnutí. Článek 27 nařízení upravuje případy souběžně probíhajících řízení (*lis pendens*):

10. Článek 5 nařízení určuje soudy, které jsou příslušné v případech protiprávního jednání:

„Osoba, která má bydliště na území některého členského státu, může být v jiném členském státě žalována:

„Je-li u soudů různých členských států zahájeno řízení v téže věci mezi týmiž stranami, přeruší soud, u něhož bylo řízení zahájeno později, bez návrhu řízení až do doby, než se určí příslušnost soudu, který řízení zahájil jako první.“

12. Kromě toho, článek 28 nařízení upravuje zabránění vydání vzájemně si odporujících rozhodnutí v navzájem souvisejících řízeních:

„1. Jsou-li u soudů různých členských států zahájena řízení, která navzájem souvisejí, může soud, u něhož bylo řízení zahájeno později, řízení přerušit.

2. Dokud nejsou řízení o podaných žalobách skončena v prvním stupni, může soud, u něhož byla žaloba podána později, na návrh strany řízení také prohlásit, že není příslušný, jestliže je soud, u něhož byla žaloba podána dříve, příslušný pro řízení o těchto žalobách a spojení těchto řízení je podle jeho práva přípustné.

3. Ve smyslu tohoto článku [Pro účely tohoto článku] žaloby navzájem souvisejí, pokud je mezi nimi dán tak úzký vztah, že jejich společné projednání a rozhodnutí je vhodné k tomu, aby se zabránilo vydání vzájemně si odporujících rozhodnutí v oddělených řízeních.“

C – *Použitelná vnitrostátní právní úprava*

13. V anglickém právu je právním základem pro anti-suit injunction čl. 37 odst. 1 Supreme Court Act (zákon o Nejvyšším soudu) z roku 1981, který zní: „High Court [vrchní soud] má pravomoc vydat předběžný nebo konečný příkaz [...] ve všech věcech, ve kterých má soud za to, že je správné a vhodné tak učinit“. Co se týče anti-suit injunction na podporu dohod o rozhodčím řízení, z čl. 44 odst. 1 a 2 písm. e) Arbitration Act (zákon o rozhodčím řízení) z roku 1996 je zřejmé, že vnitrostátní soudy mají stejnou pravomoc vydávat příkazy, jakou mají v soudním řízení.

14. Anti-suit injunction se vydává vůči stávajícím nebo potenciálním žalobcům v řízeních v zahraničí. Takovým účastníkům řízení je zakázáno zahájit nebo pokračovat v řízeních před zahraničními soudy. Nedodržení takového anti-suit injunction je pohrdáním soudem, za což mohou být uloženy těžké tresty, včetně odnětí svobody nebo zabavení majetku, který se nachází ve Spojeném království. Kromě toho existuje riziko, že soudy Spojeného království neuznají nebo nevykonají soudní rozhodnutí vydaná v zahraničí v rozporu s anti-suit injunction⁷.

7 — Viz. *Toepfer International GmbH v. Molino Boschi* (Q.B.D.) [1996] 1 Lloyd's Rep 510, [1996] C.L.C. 738, [1997] I.L.Pr. 133; *Philip Alexander Securities and Futures Limited v. Bamberger* (Court of Appeal) [1997] I.L.Pr. 73; [1996] C.L.C. 1757.

III – Skutkové okolnosti, žádost o rozhodnutí o předběžné otázce a řízení před Soudním dvorem

15. V srpnu 2000 narazila *Front Comor*, loď vlastněná společností *West Tankers Inc* (dále jen „společnost Tankers“) a pronajatá společností *Erg Petroli SpA* (dále jen „společnost Erg“), do mola vlastněného společností *Erg* v Syrakusách (Itálie) a způsobila škodu. Smlouva o pronájmu obsahovala doložku o rozhodčím řízení, která stanovila, že všechny spory, které vzniknou ze smlouvy, budou předloženy rozhodčímu orgánu v Londýně. Dále bylo ujednáno, že smlouva se řídí anglickým právem.

16. *Riunione Adriatica di Sicurtà SpA*, od 1. října 2007 *Allianz SpA*, a *Generali Assicurazioni Generali* (dále jen „společnost Allianz a další“) pojistily společnost *Erg* a vyplatily náhradu za škodu vzniklou z nehody do výše pojistného krytí. Společnost *Erg* podala v Londýně návrh na zahájení rozhodčího řízení o náhradu škody proti společnosti *Tankers* ohledně nepojištěných ztrát.

17. Dne 30. července 2003 zahájila společnost *Allianz* a další řízení proti společnosti *Tankers* u soudu v Syrakusách, aby vymohly částky, které zaplatily společnosti *Erg* z pojistných smluv. Otázky odpovědnosti v soudním řízení v Itálii jsou v podstatě stejné s otázkami v rozhodčím řízení. Hlavní otázkou v obou případech je, zda se společnost *Tankers* může

dovolávat vyloučení odpovědnosti z důvodu navigačních pochybení v článku 19 smlouvy o pronájmu nebo na základě tzv. Haagských pravidel⁸.

18. Dne 10. září 2004 podala společnost *Tankers* návrh na zahájení řízení k *High Court* Spojeného království proti společnosti *Allianz* a dalším, na základě kterého se dožadovala rozhodnutí, že spor, který je předmětem řízení v Syrakusách, vznikl ze smlouvy o pronájmu, a že společnost *Allianz* a další, které žalují na základě toho, že vstoupily do práv společnosti *Erg*, jsou tudíž vázány dohodou o rozhodčím řízení. Společnost *Tankers* se také dožadovala, aby bylo společnosti *Allianz* a dalším zakázáno podnikat jakékoliv další kroky v souvislosti se sporem s výjimkou rozhodčího řízení, a zejména pak toho, aby bylo ukončeno řízení v Syrakusách.

19. *High Court* odkázal na skutečnost, že podle judikatury *Court of Appeal* (odvolací soud)⁹ nebrání rozsudek ve věci *Turner* vydání anti-suit injunction na podporu dohod o rozhodčím řízení, a vyhověl návrhům.

8 — International Convention for the Unification of Certain Rules of Law relating to Bills of Lading (Mezinárodní úmluva o sjednocení některých pravidel ve věci konosamentů) (Brusel, 25. srpna 1924), ve znění Protocol to Amend the International Convention for the Unification of Certain Rules of Law relating to Bills of Lading (Protokol, kterým se mění Mezinárodní úmluva o sjednocení některých pravidel ve věci konosamentů) (Višbyská pravidla) (Brusel, 23. února 1968) a Protocol amending the Convention as amended by the Protocol of 23 February 1968 (Protokol, kterým se mění Úmluva pozměněná Protokolem ze dne 23. února 1968) (Brusel, 21. prosince 1979) [Sbírka smluv Organizace spojených národů (UNTS), Svazek 1412, s. 127 č. (23643)].

9 — *Through Transport Mutual Insurance Association (Eurasia) Ltd v. New India Assurance Co Ltd* [2005] 1 Lloyd's Rep 67.

20. Usnesením ze dne 21. února 2007 položila House of Lords, ke které bylo podáno odvolání proti tomuto rozhodnutí, Soudnímu dvoru v rámci řízení o předběžné otázce následující otázku:

„Je slučitelné s nařízením (ES) č. 44/2001, aby soud členského státu vydal příkaz, jímž se zakazuje určité osobě podat návrh na zahájení řízení k soudu jiného členského státu nebo v takovém řízení pokračovat, na základě toho, že toto řízení je v rozporu s dohodou o rozhodčím řízení?“

21. V řízení před Soudním dvorem předložily vyjádření účastnice původního řízení, francouzská vláda, vláda Spojeného království a Komise Evropských společenství.

IV – K předběžné otázce

22. Otázkou, kterou položila v rámci řízení o předběžné otázce, se House of Lords snaží ve spojitosti s rozsudkem Turner zjistit, zda je anti-suit injunction rovněž neslučitelný s nařízením č. 44/2001, pokud je vydán ve vztahu ke sporu, jenž se strany zavázaly podrobit rozhodčímu řízení.

A – *Rozsudek Turner*

23. V rozsudku Turner Soudní dvůr rozhodl, že Bruselská úmluva brání tomu, aby byl vydán anti-suit junction ve spojitosti s řízením před soudem jiného členského státu, i když je návrh na zahájení řízení v zahraničí podán účastníkem řízení se zlým úmyslem zmařit probíhající řízení.

24. V odůvodnění tohoto rozsudku se Soudní dvůr zejména odvolává na zásadu vzájemné důvěry, na které je založen systém Úmluvy¹⁰. Uvádí:

„Úvodem je třeba připomenout, že [Bruselská] úmluva je bezpodmínečně založena na důvěře, kterou smluvní státy navzájem přiznávají jejich právním systémům a soudním institucím. Je to právě tato vzájemná důvěra, která umožnila, aby byl vytvořen závazný systém soudní příslušnosti, který všechny soudy musí v mezích Úmluvy respektovat a jehož logickým důsledkem je

¹⁰ — Viz zejména bod 16 odůvodnění nařízení č. 44/2001 (uvedený v bodě 8 tohoto stanoviska).

vzdání se práva těmito státy používat svá interní pravidla o uznávání a výkonu zahraničních rozhodnutí ve prospěch zjednodušeného mechanismu pro uznávání a výkon rozhodnutí¹¹.”

25. V této souvislosti Soudní dvůr citoval rozsudek Gasser¹², ve kterém měl odpovědět na otázku, zda soud, u něhož byla žaloba podána později, musí přerušit řízení z důvodu *lis pendens* v jiném smluvním státě podle článku 21 Bruselské úmluvy (odpovídajícímu článku 27 nařízení č. 44/2001), i když podle názoru soudu, u něhož byla žaloba podána později, soud, u něhož byla žaloba podána dříve, není zjevně příslušný z důvodu dohody přiznávající příslušnost. I když řízení, kterým se má určit příslušnost, před soudem, u něhož byla žaloba podána dříve, je velmi zdlouhavé a může tam být zahájeno pouze za účelem prodloužení řízení, Soudní dvůr odmítl udělat výjimku z pravidla *lis pendens*. Soud, u něhož byla žaloba podána dříve, musí přezkoumat svou příslušnost sám. Pouze pokud tento soud prohlásí, že není příslušný, může soud, u něhož byla žaloba podána později, pokračovat v řízení, které před ním probíhá¹³.

26. V rozsudku Turner Soudní dvůr rovněž uvádí, že Úmluva neumožňuje – kromě výjimek uvedených v prvním pododstavci

článku 28 – aby soud přezkoumal příslušnost soudu jiného smluvního státu¹⁴. Pokud je účastníku řízení zakázáno zahájit řízení nebo v něm pokračovat před soudem jiného smluvního státu na základě anti-suit injunction, jedná se o zásah do příslušnosti tohoto soudu, který je neslučitelný se systémem Úmluvy a omezuje její účinnost¹⁵. Skutečnost, že tento příkaz je určen žalovanému a nikoli přímo zahraničnímu soudu, je irelevantní¹⁶.

B – *Slučitelnost anti-suit injunction, na základě kterého se uplatní dohoda o rozhodčím řízení, s nařízením č. 44/2001*

27. Klíčovou otázkou v projednávané věci je, zda se zásady stanovené v rozsudku Turner mohou uplatnit na anti-suit injunction na podporu rozhodčího řízení.

28. Skutečnost, že základem rozsudku Turner byla Bruselská úmluva, zatímco na projednávanou věc se použije *ratione temporis* nařízení č. 44/2001, není na

11 — Rozsudek Turner (uvedený v poznámce pod čarou 3, bod 24).

12 — Rozsudek Soudního dvora ze dne 9. prosince 2003, Gasser (C-116/02, Recueil, s. I-14693, bod 72).

13 — Rozsudek Gasser (uvedený v poznámce pod čarou 12, body 54 a 73).

14 — Rozsudek Turner (uvedený v poznámce pod čarou 3, body 25 a 26).

15 — Rozsudek Turner (uvedený v poznámce pod čarou 3, body 27 a 29).

16 — Rozsudek Turner (uvedený v poznámce pod čarou 3, bod 28).

překážku. Cílem nařízení je aktualizovat Úmluvu při dodržení její struktury a základních zásad¹⁷ a zajištění její kontinuity¹⁸. Ustanovení charakteristická pro systém a zásada vzájemné důvěry, na kterých je tento systém založen, tudíž zůstaly v zásadě nezměněny¹⁹.

s řízením *spadajícím do rozsahu působnosti Úmluvy*. Rozhodčí řízení nezahrnuje pouze samotné rozhodčí řízení, uznávání a výkon rozhodčích nálezů, ale také všechna vnitrostátní soudní řízení, jejichž předmětem je rozhodčí řízení. Tvrdí, že vzhledem k tomu, že anti-suit injunction podporuje konání rozhodčího řízení, na řízení, které směřuje k vydání takového příkazu, se vztahuje výjimka uvedená v čl. 1 odst. 2 písm. d) nařízení č. 44/2001.

29. Zejména, nic se nezměnilo ani na vynětí rozhodčího řízení z rozsahu působnosti Bruselské úmluvy nebo nařízení²⁰. Pro účely vymezení pojmu „rozhodčí řízení“ lze tedy odkázat na přípravné práce na Úmluvě, jakož i na judikaturu Soudního dvora v tomto ohledu.

1. Vynětí rozhodčího řízení z rozsahu působnosti nařízení č. 44/2001

30. Právě z důvodu vynětí rozhodčího řízení z rozsahu působnosti nařízení č. 44/2001 v čl. 1 odst. 2 písm. d) má House of Lords za to, že se judikatura plynoucí z rozsudku Turner nemůže uplatnit na projednávanou věc. Soudní dvůr ve výše uvedené věci výslovně spojoval zásadu vzájemné důvěry

31. Před vymezením pojmu „rozhodčí řízení“ obsaženého v čl. 1 odst. 2 písm. d) nařízení č. 44/2001 je třeba objasnit, ve vztahu ke kterému řízení musí být určen rozsah působnosti nařízení.

17 — Návrh Komise ze dne 14. července 1999 týkající se nařízení Rady (ES) o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech [KOM(1999) 348, konečné, Úř. věst. C 376 E, s. 1, body 2.1 a 4.1].

18 — Viz bod 19 odůvodnění v preambuli nařízení č. 44/2001.

19 — V rozsudcích, které Soudní dvůr dosud vydal a které se týkaly nařízení č. 44/2001, tak prostě odkazoval na svou judikaturu týkající Bruselské úmluvy, pokud ustanovení zůstala nezměněna [viz rozsudky ze dne 13. července 2006, Reisch Montage (C-103/05, Sb. rozh. s. I-6827, bod 22), a ze dne 11. října 2007, Freeport (C-98/06, Sb. rozh. s. I-8319, body 23 a 39)]. Na druhé straně ale v rozsudku ze dne 22. května 2008, Glaxosmithkline a další, (C-462/06, Sb. rozh. s. I-3965, body 15 a násl.) tak neučinil, jelikož se použitelná ustanovení o pracovních smlouvách změnila.

20 — Článek 1 odst. 2 písm. d) nařízení č. 44/2001.

32. House of Lords, společnost Tankers a vláda Spojeného království upřednostňují řízení, které probíhá v Anglii a které směřuje k vydání anti-suit injunction. Mají za to, že toto řízení nemůže být v rozporu s nařízením,

jelikož se na něj vztahuje výjimka týkající se rozhodčího řízení²¹. Na druhé straně se zdá, že vnitrostátní soud shledává účinek anti-suit injunction na řízení před soudem v Syrakusách irelevantním.

rovněž porušena rozhodnutím soudu členského státu, které nespadá do rozsahu působnosti nařízení a které brání soudu jiného členského státu vykonat jeho pravomoc na základě tohoto nařízení.

33. Tento názor je překvapující, jelikož v rozsudku Turner Soudní dvůr shledal, že účinek anti-suit injunction na zahraniční řízení porušuje Bruselskou úmluvu, a to přesto, že anti-suit injunction jakožto opatření procesní povahy je věcí pouze vnitrostátního práva²². Rozhodující otázkou tedy není, zda řízení směřující k vydání anti-suit injunction – v projednávané věci řízení před anglickými soudy – spadá do rozsahu působnosti nařízení, ale zda tam spadá řízení, proti němuž je anti-suit injunction namířen – tedy řízení před soudem v Syrakusách.

34. Porušení zásady vzájemné důvěry, na kterém byl rozsudek Turner v podstatě založen, rovněž nepředpokládá, aby jak řízení směřující k vydání anti-suit injunction, tak i řízení, proti kterému by byl vydán, spadala do rozsahu působnosti nařízení. Naopak, zásada vzájemné důvěry může být

35. Vnitrostátní orgány členského státu nemohou zbavovat užitečného účinku právo Společenství, i když vykonávají pravomoci, které nejsou samy o sobě upraveny právem Společenství²³. Tomu odpovídá například ucelená řada případů, ve kterých bylo rozhodnuto, že vnitrostátní daňové předpisy musí dodržovat základní svobody, i když přímé daně spadají do pravomoci členských států²⁴.

36. Pokud jde o Bruselskou úmluvu, Soudní dvůr také již potvrdil ve svém rozsudku Hagen, že uplatnění vnitrostátních procesních pravidel – konkrétně podmínek upravujících přípustnost žaloby – nemůže zbavovat Úmluvu užitečného účinku²⁵. V tomto ohledu je irelevantní, že ustanovení, o která se jednalo

21 — Pokud jde o vymezení pojmu „rozhodčí řízení“, House of Lords odkazuje na rozsudky Soudního dvora ze dne 25. července 1991, Rich (C-190/89, Recueil, s. I-3855), a ze dne 17. listopadu 1998, Van Uden Maritime (C-391/95, Recueil, s. I-7091).

22 — Rozsudek Turner (uvedený v poznámce pod čarou 3, bod 29).

23 — Rozsudek Turner (uvedený v poznámce pod čarou 3, bod 29).

24 — Viz, mimo jiné, rozsudky Soudního dvora ze dne 13. prosince 2005, Marks & Spencer (C-446/03, Sb. rozh. s. I-10837, bod 29); ze dne 12. září 2006, Cadbury Schweppes a Cadbury Schweppes Overseas (C-196/04, Sb. rozh. s. I-7995, bod 40), a ze dne 12. prosince 2006, Test Claimants in Class IV of the ACT Group Litigation (C-374/04, Sb. rozh. s. I-11673, bod 36).

25 — Rozsudek Soudního dvora ze dne 15. května 1990, Hagen (C-365/88, Recueil, s. I-1845, bod 20). Viz rovněž rozsudek Turner (uvedený v poznámce pod čarou 3, bod 29).

ve věci Hagen, byla vnitrostátního původu a od samého počátku se na ně Bruselská úmluva nevztahovala, zatímco rozhodčí řízení je pouze vyloučeno z rozsahu působnosti nařízení.

37. Je mnohem důležitější, zda se nařízení vztahuje na řízení, proti němuž je anti-suit injunction namířen – tedy v tomto případě na řízení, které probíhá v Syrakusách. Pokud by tomu tak nebylo, anti-suit injunction by nemohl zbavit nařízení užitečného účinku.

38. House of Lords, společnost Tankers a vláda Spojeného království jsou toho názoru, že pokud se strany smluvně zavázaly řešit spory, které vzniknou ze smlouvy, výlučně na základě rozhodčího řízení, tento právní vztah je od samého počátku vyňat z pravomoci vnitrostátních soudů, s výjimkou soudů v místě rozhodčího orgánu. Pokud by byl tento názor správný, anti-suit injunction, který má vliv na řízení před vnitrostátním soudem, by nemohl být ve skutečnosti posouzen podle kritérií nařízení č. 44/2001.

39. Bylo však vždy předmětem sporu mezi anglo-saskými a kontinentálními evropskými právními školami, zda vynětí rozhodčího řízení by mělo být chápáno v tak širokém

smyslu, jak bylo uvedeno ve zprávě vypracované profesorem Dr. P. Schlosserem při přistoupení Dánska, Irska a Spojeného království:

„Dva protikladné základní postoje, které nebylo možné sladit, vyplynuly z diskuse o výkladu relevantních ustanovení čl. 1 odst. 2 bodu 4 [Bruselské úmluvy]. Názor v zásadě vyjádřený Spojeným královstvím byl takový, že toto ustanovení se vztahuje na všechny spory, o kterých se strany právoplatně dohodly, že by měly být rozhodnuty v rámci rozhodčího řízení, včetně jakýchkoliv odvozených sporů spojených s dojednaným rozhodčím řízením. Podle druhého názoru, který zastávaly původní členské státy EHS, zahrnuje pojem rozhodčí řízení před vnitrostátními soudy pouze tehdy, pokud souvisejí s rozhodčím řízením, bez ohledu na to, zda již bylo skončeno, stále probíhá, nebo má být zahájeno²⁶.“

40. Tyto rozdílné názory mohou mít vliv na uznání a výkon soudních rozhodnutí, která podle názoru soudu členského státu, ve

26 — P. Schlosser, Zpráva o Úmluvě o přistoupení Dánského království, Irska a Spojeného království Velké Británie a Severního Irska k Úmluvě o soudní příslušnosti a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech a k Protokolu o jejím výkladu Soudním dvorem (Úř. věst. C 59, s. 71, bod 61). Viz rovněž stanovisko generálního advokáta Darmona ze dne 19. února 1991 ve věci Rich (C-190/89, Recueil, s. I-3855, bod 23) a stanovisko generálního advokáta Légera ze dne 10. června 1997 ve věci Van Uden (uvedené v poznámce pod čarou 21, body 40 a násl.).

kterém se o uznání žádá, byla vydána v rozporu s rozhodčí doložkou²⁷. Mimoto celkově ovlivňují otázku, kdo je příslušný přezkoumat účinnost a rozsah působnosti rozhodčí doložky.

41. Podle názoru, který upřednostňuje House of Lords, pouze samotný rozhodčí orgán a vnitrostátní soudy v místě sídla tohoto orgánu, které podporují jeho činnosti, jsou příslušné k odpovědi na tuto otázku. High Court tudíž nejenom vydal anti-suit injunction ve sporu, o který se jedná v původním řízení, ale rovněž shledal, že spor vznikl ze smlouvy o pronájmu. Dále tvrdil, že pojišťovny, které samy nebyly stranami smlouvy, ale domáhaly se na základě subrogace práv ze smlouvy, byly vázány rozhodčí doložkou.

42. Podle kontinentálního evropského přístupu záleží však na tom, zda žaloba na náhradu škody v zásadě spadá do rozsahu působnosti nařízení č. 44/2001, a zda soud v Syrakusách – s výhradou námitky rozhodčího řízení – je příslušný jakožto soud v místě, kde došlo ke škodné události v souladu s čl. 5 odst. 3. Pokud se žalovaný legitimně dovolává rozhodčí doložky v těchto řízeních, soud by měl v zásadě podle čl. II odst. 3 Newyorské úmluvy postoupit spor rozhodčímu orgánu.

43. Zásadním rozdílem mezi těmito dvěma přístupy je tudíž to, že výjimka týkající se rozhodčího řízení je chápána podle prvního názoru široce: jakmile je uplatňováno, že existuje dohoda o rozhodčím řízení, všechny spory, které vznikly z právního vztahu, podléhají výlučně rozhodčímu řízení, bez ohledu na předmět sporu. Pouze rozhodčí orgán a soudy v místě rozhodčího řízení jsou oprávněny přezkoumat příslušnost.

44. Opačný názor zohledňuje zejména předmět věci. Pokud tento předmět spadá do rozsahu působnosti nařízení č. 44/2001, soud, který je v zásadě příslušný, je oprávněn přezkoumat, zda se uplatní výjimka podle čl. 1 odst. 2 písm. d), a podle toho, jak posoudí účinnost a použitelnost rozhodčí doložky, postoupí věc rozhodčímu orgánu nebo rozhodne ve věci sám.

45. Ze znění čl. 1 odst. 2 písm. d) nařízení č. 44/2001 jasně nevyplývá, který výklad by měl být upřednostněn. Z použití pojmu „rozhodčí řízení“ lze nicméně usoudit, že nejenom samotné rozhodčí řízení, ale i související řízení před vnitrostátními soudy mohou být vyňata z rozsahu působnosti nařízení.

27 — Viz zpráva P. Schlossera (uvedená v poznámce pod čarou 26, bod 62).

46. Odkaz na přípravné práce na dřívějším znění ustanovení Bruselské úmluvy potvrzuje tento názor. Zprávy P. Jenarda²⁸ a Evrigenise a Kerameuse²⁹ vysvětlují důvody pro vynětí rozhodčího řízení z rozsahu působnosti Bruselské úmluvy, ačkoli Smlouva o ES odkazovala na rozhodčí řízení v dřívějším článku 220 [nyní třetí odrážka čl. 65 písm. a)]. Výjimka týkající se rozhodčího řízení byla tudíž vložena do čl. 1 odst. 2 bodu 4 Bruselské úmluvy za účelem dodržení mezinárodních dohod, které již existovaly v této oblasti – zejména Newyorské úmluvy.

47. Newyorská úmluva stanoví pravidla, která musí být dodržena nikoli samotnými rozhodci, ale soudy dotčených států, například pravidla týkající se dohod, kterými strany postupují spor rozhodčímu orgánu, nebo o uznávání a výkonu rozhodčích nálezů soudy smluvních států. Jak rovněž napovídá její znění, strany Bruselské úmluvy tedy chtějí vyloučit rozhodčí řízení v plném rozsahu, kromě samotného rozhodčího řízení, i řízení před vnitrostátními soudy, která souvisejí s rozhodčím řízením³⁰.

48. Ve zprávě P. Schlossera³¹ jsou jako příklady uvedeny následující případy: jmeno-

vání a odvolávání rozhodců, stanovení místa rozhodčího řízení nebo prodloužení lhůty pro vydání nálezů. Stejně tak se Bruselská úmluva nevztahuje na rozsudek určující, zda je dohoda o rozhodčím řízení platná, či nikoli nebo vzhledem k tomu, že je neplatná, na rozsudek nařizující stranám, aby nepokračovaly v rozhodčím řízení. To samé platí i pro řízení a rozhodnutí týkající se návrhů na zrušení, změnu, uznání a výkon rozhodčích nálezů³².

49. Naopak, pokud jde o taková řízení, která se zabývají rozhodčím řízením, Evrigenis a Kerameus ve své zprávě uvádějí³³:

„Nicméně na přezkum platnosti dohody o rozhodčím řízení požadovaný na základě procesní námitky účastníkem řízení za účelem popření příslušnosti soudu, před kterým byl proti němu podán návrh na zahájení řízení podle Úmluvy, je třeba pohlížet tak, že spadá do rozsahu působnosti posledně uvedené Úmluvy.“

28 — P. Jenard, Zpráva o Úmluvě o soudní příslušnosti a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech ze dne 27. září 1968 a o výkonu veřejných listin (Úř. věst. C 59, s. 1, kapitola 3, odstavec IV, bod D).

29 — Evrigenis a Kerameus, Zpráva o přistoupení Řecké republiky k Úmluvě Společenství o soudní příslušnosti a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (Úř. věst. C 298, s. 1, bod 35).

30 — Rozsudek Rich (uvedený v poznámce pod čarou 21, bod 18) a rozsudek Van Uden (uvedený v poznámce pod čarou 21, bod 31).

31 — Zpráva P. Schlossera (uvedená v poznámce pod čarou 26, bod 61).

32 — Zpráva P. Schlossera (uvedená v poznámce pod čarou 26, body 64 a násl.).

33 — Uvedená v poznámce pod čarou 29, bod 35.

50. Soudní dvůr se znovu vrátil k tomuto rozlišování mezi předmětem řízení a procesními námitkami v rozsudku Rich³⁴:

„Při určení, zda spor spadá do rozsahu působnosti Úmluvy, je třeba vzít v úvahu pouze předmět tohoto sporu. Pokud svým předmětem, jakým je například jmenování rozhodce, spor spadá mimo rozsah působnosti Úmluvy, existence procesní námitky, o které musí soud rozhodnout, aby vyřešil tento spor, nemůže, ať už je její obsah jakýkoli, odůvodnit uplatnění Úmluvy.“

51. V tomto konkrétním případě žalovaný tvrdil, že procesní námitka týkající se existence platné dohody o rozhodčím řízení je ve skutečnosti rozhodující. Podle názoru Soudního dvora by však bylo v rozporu se zásadou právní jistoty, aby uplatnění výjimky záviselo na existenci procesní námitky, která může být kdykoli vznesena účastníky řízení³⁵.

52. Jak Soudní dvůr potvrdil ve svém rozsudku Van Uden, to, zda řízení spadá do rozsahu působnosti Úmluvy nebo nařízení

č. 44/2001, musí být tedy určeno na základě předmětu sporu³⁶.

53. Ve sporu před soudem v Syrakusách společnost Allianz a další se na základě subrogace práv domáhají náhrady škody za ztrátu způsobenou pojištěné společností Erg, vzniklé ze střetu mezi Front Comor a molem. Předmětem řízení je tudíž náhrada škody vzniklé z protiprávního jednání (možná rovněž ze smlouvy), které spadá do rozsahu působnosti nařízení č. 44/2001, a nikoli rozhodčího řízení.

54. Existence a použitelnost rozhodčí doložky tvoří pouze procesní námitku, ke které se musí soud, kterému byla věc předložena, vyjádřit když přezkoumává svoji příslušnost. I kdyby došel k závěru, že tato věc spadá pod rozhodčí řízení³⁷, jakožto procesní námitka nemůže změnit klasifikaci řízení, jehož předmět spadá do rozsahu působnosti nařízení³⁸. Není zde třeba rozhodnout o tom, jak by mělo být posouzeno řízení,

34 — Rozsudek Rich (uvedený v poznámce pod čarou 21, bod 26).

35 — Rozsudek Rich (uvedený v poznámce pod čarou 21, bod 27).

36 — Rozsudek Van Uden (uvedený v poznámce pod čarou 21, body 33 a 34).

37 — Ve věci Rich žalovaný ve skutečnosti tvrdil, že související procesní námitka spadá do rozsahu působnosti Úmluvy a způsobuje, že řízení jako celek musí rovněž do jejího rozsahu spadat. Soudní dvůr nakonec nerozhodl o klasifikaci procesní námitky, jelikož to bylo nepodstatné pro rozhodnutí, zda řízení spadá do rozsahu působnosti Úmluvy, či nikoli.

38 — Viz, v tomto smyslu, rozsudek Rich (uvedený v poznámce pod čarou 21, bod 27).

kteří se týká podobných zjištění ve věci samé³⁹.

– soud, u něhož byla podána žaloba, neshledá zmíněnou dohodu neplatnou, neúčinnou nebo nezpůsobilou k použití.

55. To, že soud, který je příslušný rozhodnout ve věci samé podle nařízení č. 44/2001, posoudí procesní námitky týkající se existence a rozsahu působnosti samotné rozhodčí doložky, je ostatně v souladu s Newyorskou úmluvou. Článek II odst. 3 Newyorské úmluvy vyžaduje, aby vnitrostátní soudy odkázaly strany na rozhodčí řízení pouze za třech podmínek:

– věc může být skutečně vyřízena rozhodčím řízením. Pokud tomu tak není, podle čl. II odst. 1 Newyorské úmluvy nemusí smluvní stát (a jeho soudy) uznat dohodu o rozhodčím řízení;

56. Každý soud, u něhož byla podána žaloba, je tudíž oprávněn podle Newyorské úmluvy předtím, než odkáže strany na rozhodčí řízení, přezkoumat tyto tři podmínky. Z úmluvy nelze vyvodit, že toto oprávnění má pouze rozhodčí orgán nebo vnitrostátní soudy v místě jeho sídla. Jelikož vynětí rozhodčího řízení z rozsahu působnosti nařízení č. 44/2001 slouží k tomu, aby nebylo zmařeno použití Newyorské úmluvy, není nezbytné, aby omezení rozsahu působnosti nařízení šlo nad rámec toho, co je stanoveno touto úmluvou.

– u soudu smluvního státu je podána žaloba v záležitosti, o níž strany uzavřely dohodu ve smyslu tohoto článku;

57. Ve svém rozsudku Gasser Soudní dvůr uznal, že soud, u něhož byla podána žaloba později, by neměl předjímat přezkoumání příslušnosti soudem, u něhož byla žaloba podána dříve ve stejné věci, i když údajně existuje dohoda, která přiznává příslušnost soudu, u něhož byla žaloba podána později⁴⁰. Jak Komise správně vysvětluje, z toho lze vyvodit základní zásadu, že každý soud je oprávněn přezkoumat svou vlastní příslušnost (doktrína Kompetenz-Kompetenz). Námitka, že existuje derogací dohoda mezi stranami –

39 – Zpráva P. Schlossera (uvedená v poznámce pod čarou 26, bod 64) v tomto ohledu uvádí: „Stejně tak na rozsudek, který určuje, zda je dohoda o rozhodčím řízení platná či nikoli, nebo vzhledem k tomu, že je neplatná, nařizuje účastníkům řízení nepokračovat v rozhodčím řízení, se Úmluva z roku 1968 nevztahuje“. Tato část je citována Soudním dvorem v rozsudku Van Uden (uvedeném v poznámce pod čarou 21, bod 32).

40 – Rozsudek Gasser (uvedený v poznámce pod čarou 12, bod 13).

ve výše uvedeném případě dohoda příznávající příslušnost, v projednávaném případě dohoda o rozhodčím řízení – nemůže zbavit tohoto oprávnění soud, u něhož byla podána žaloba.

vyloučily příslušnost soudů ve sporu vzniklém ze smlouvy a podrobily tento spor rozhodčímu řízení, potom pro účely Bruselské úmluvy nejsou žádné soudy žádného státu příslušné, pokud jde o věc samou⁴².

58. To zahrnuje právo přezkoumat platnost a rozsah působnosti dohody, jakožto procesní námitku. Pokud by soudu bylo bráněno v tom, aby rozhodoval o takových procesních námitkách, účastník řízení by se mohl vyhnout řízení již tím, že by tvrdil, že existuje dohoda o rozhodčím řízení. Zároveň by byl žalobci, který podal u soudu návrh na zahájení řízení, jelikož měl za to, že tato dohoda je neplatná nebo nepoužitelná, odepřen přístup k vnitrostátnímu soudu. To by bylo v rozporu se zásadou účinné soudní ochrany, která je podle ustálené judikatury základní zásadou práva Společenství a jedním ze základních práv chráněných ve Společenství⁴¹.

60. Toto tvrzení je jistě správné. Odůvodnění výlučné příslušnosti rozhodčího orgánu však zvláště vyžaduje účinnou dohodu o rozhodčím řízení, která se vztahuje na dotyčný předmět věci. Z rozsudku Van Uden nelze vyvodit, že přezkum procesních námitek týkajících se tohoto aspektu je odňat vnitrostátním soudům.

59. Jiné řešení nevyplývá ani z rozsudku Van Uden. V této věci musel Soudní dvůr rozhodnout o příslušnosti k nařízení předběžných opatření ve sporu, který byl podroben, pokud šlo o věc samou, rozhodčímu řízení. V této souvislosti Soudní dvůr uvedl, že pokud strany

61. Není rovněž patrné, proč by takový přezkum měl být vyhrazen pouze rozhodčímu orgánu, jelikož jeho příslušnost závisí na účinnosti a rozsahu působnosti dohody o rozhodčím řízení úplně stejně jako příslušnost soudu v jiném členském státě. Skutečnost, že právo místa konání rozhodčího řízení bylo zvoleno za právo, které se použije na smlouvu, nemůže přiznat rozhodčímu orgánu výlučné právo přezkoumat rozhodčí doložku. Soud v jiném členském státě – v projednávaném případě soud v Syrakusách – v zásadě může uplatnit zahraniční právo, což není neobvyklé u mezinárodního práva soukromého.

41 — Rozsudky Soudního dvora ze dne 15. května 1986, Johnston (222/84, Recueil, s. 1651, body 18 a 19); ze dne 25. července 2002, Unión de Pequeños Agricultores v. Rada (C-50/00 P, Recueil, s. I-6677, bod 39); a ze dne 13. března 2007, Unibet (C-432/05, Sb. rozh. s. I-2271, bod 37). Ohledně zajištění účinné soudní ochrany viz články 6 a 13 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (podepsané v Římě dne 4. listopadu 1950) a čl. 47 odst. 1 Charty základních práv Evropské unie (vyhlášené v Nice dne 7. prosince 2000, Úř. věst. C 364, s. 1).

42 — Rozsudek Van Uden (uvedený v poznámce pod čarou 21, bod 24).

62. Konečně je třeba zdůraznit, že právní vztah nespadá mimo rozsah působnosti nařízení č. 44/2001 jenom proto, že strany uzavřely dohodu o rozhodčím řízení. Naopak se nařízení použije, pokud se vztahuje na předmět věci. Procesní námitka, o které má soud, u něhož byla podána žaloba, rozhodnout, a která se týká toho, zda je nepřislušný z důvodu rozhodčí doložky a zda musí spor postoupit rozhodčímu orgánu na základě Newyorské úmluvy, je samostatnou otázkou. Anti-suit injunction, který brání v této situaci straně v tom, aby zahájila nebo pokračovala v řízení před vnitrostátním soudem některého členského státu, představuje zásah do řízení, které spadá do rozsahu působnosti nařízení.

2. Mohou úvahy týkající se praktické reality rozhodčího řízení představovat odůvodnění?

63. Podle názoru House of Lords vyžaduje především praktická realita rozhodčího řízení jako metody řešení obchodních sporů, aby anglické soudy mohly vydat anti-suit injunction na podporu rozhodčího řízení.

64. House of Lords dále uvádí, že vnitrostátní soudy musí respektovat nezávislé rozhodnutí

stran podrobit spory soukromému rozhodčímu řízení. Přáním stran bylo vyhnout se vleklému řízení před vnitrostátními soudy. Při výběru místa rozhodčího řízení přihlížejí hospodářské subjekty k tomu, zda místní soudy disponují účinnými procesními prostředky na podporu rozhodčího řízení. Ostatní členské státy mohou vybavit své soudy takovými nástroji, a zvýšit tak jejich přitažlivost jakožto místa rozhodčího řízení.

65. Konečně House of Lords poukazuje na soutěžní nevýhodu, která by mohla Londýnu hrozit, ve srovnání s jinými mezinárodními středisky rozhodčího řízení, jako je New York, Bermudy a Singapur, pokud anglické soudy nebudou moci již vydávat anti-suit injunction na rozdíl od soudů v těchto místech.

66. Na úvod je třeba podotknout, že cíle čisté hospodářské povahy nemohou odůvodnit porušení práva Společenství⁴³. Naproti tomu, při výkladu nařízení může být zohledněno dodržení zásady nezávislosti stran, jak

43 — Viz, co se týče omezení základních svobod, rozsudky Soudního dvora ze dne 25. července 1991, *Collectieve Antennevoorziening Gouda* (C-288/89, Recueil, s. I-4007, bod 10); ze dne 28. dubna 1998, *Kohll* (C-158/96, Recueil, s. I-1931, bod 41); a ze dne 17. března 2005, *Kranemann* (C-109/04, Sb. rozh. s. I-2421, bod 34).

Soudní dvůr zdůraznil v souvislosti s dohodami přiznávajícími příslušnost⁴⁴ a jak také v této souvislosti zdůrazňuje bod 14 odůvodnění nařízení. I když rozhodčí řízení – narozdíl od dohod přiznávajících příslušnost – nespadá do rozsahu působnosti nařízení, z přípravných prací na tomto dokumentu nicméně vyplývá, že nařízení č. 44/2001 by nemělo zasahovat do mezinárodních pravidel rozhodčího řízení⁴⁵.

67. Výklad zde uvedený přitom respektuje nezávislost stran a také nezpochybňuje fungování rozhodčího řízení. K řízení před vnitrostátním soudem mimo místo rozhodčího řízení dojde pouze tehdy, pokud se strany neshodnou na tom, zda je rozhodčí doložka platná a použitelná na dotčený spor. Právě v takové situaci není jasné, zda existuje shodná vůle stran ohledně toho, zda má být o konkrétním sporu rozhodnuto v rozhodčím řízení.

68. Pokud z přezkumu provedeného vnitrostátním soudem vyplývá, že rozhodčí doložka je platná a použitelná na spor, Newyorská úmluva vyžaduje předložení věci rozhodčímu orgánu. Neexistuje tudíž žádné riziko obcházení rozhodčího řízení. Je ovšem pravda, že předložení věci vnitrostátnímu soudu je doplňkovým procesním krokem. Z výše uvedených důvodů však straně, která má za to, že není vázána rozhodčí doložkou, nemůže

být bráněno v přístupu k soudům, které jsou příslušné podle nařízení č. 44/2001.

69. Pokud by vnitrostátním soudům, které by mohly být příslušné, nebyla věc předložena z důvodu vydání anti-suit injunction, existovalo by rovněž riziko, že tyto soudy by později nemusely uznat a vykonat rozhodčí nález s odvoláním na článek V Newyorské úmluvy. Rovněž z pohledu hospodárnosti řízení by mohlo vydání anti-suit injunction vést k neuspokojivým výsledkům.

70. Je pravda, že rozhodčí orgán nebo vnitrostátní soudy v místě jeho sídla, na straně jedné, a soudy v jiném členském státě, které jsou příslušné podle nařízení na základě předmětu věci, na straně druhé, mohou dospět k rozdílným rozhodnutím, pokud jde o rozsah působnosti rozhodčí doložky. Pokud jak rozhodčí orgán, tak i vnitrostátní soud prohlásí, že jsou příslušné, může to vést dokonce k vydání protichůdných rozhodnutí ve věci, jak uvedla House of Lords.

71. V rámci rozsahu působnosti nařízení je třeba vyloučit vzájemně si odporující rozhodnutí vydaná ve dvou členských státech. V případě sporu o příslušnost mezi vnitrostátními soudy dvou členských států se články

44 — Viz rozsudky Soudního dvora ze dne 9. listopadu 1978, Meeth (23/78, Recueil, s. 2133, bod 5); a ze dne 9. listopadu 2000, Coreck (C-387/98, Recueil, s. I-9337, bod 14).

45 — Viz výše, bod 46.

27 a 28 nařízení č. 44/2001 snaží zajistit koordinaci, jak uvedla zejména francouzská vláda. Nicméně, vzhledem k tomu, že rozhodčí řízení nespadá do rozsahu působnosti nařízení, neexistuje v současnosti žádný mechanismus, kterým by se koordinovala příslušnost rozhodčích orgánů s příslušností vnitrostátních soudů.

72. Jednostranný anti-suit injunction není však vhodným opatřením, kterým by se napravila tato situace. Konkrétně, pokud by ostatní členské státy následovaly anglický příklad a také zavedly anti-suit injunction, vedlo by to k vydávání vzájemných příkazů. V konečném důsledku by vítězně obstál soud,

který by uplatňoval vyšší sankce za nesplnění příkazu.

73. Namísto řešení cestou takových donucovacích opatření je třeba hledat řešení cestou zákona. V tomto ohledu může napravit tuto situaci pouze zahrnutí rozhodčího řízení do systému nařízení č. 44/2001. Do té doby musí být, pokud je to nezbytné, akceptována rozdílná rozhodnutí. Nicméně je třeba ještě jednou zdůraznit, že takové případy jsou výjimkami. Pokud je rozhodčí doložka jasně formulována a nevyvolává pochybnosti ohledně své platnosti, vnitrostátní soudy nemají žádný důvod k tomu, aby neodkázaly strany na rozhodčí orgán určený v souladu s Newyorskou úmlouvou.

V – Závěry

74. Na základě výše uvedených úvah navrhuji, aby na otázku položenou House of Lords Soudní dvůr odpověděl následovně:

„Nařízení Rady (ES) č. 44/2001 ze dne 22. prosince 2000 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech brání tomu, aby soud členského státu vydal příkaz, jímž se zakazuje určité osobě podat návrh na zahájení

řízení k soudům jiného členského státu nebo v takovém řízení pokračovat, pokud má za to, že toto řízení je v rozporu s dohodou o rozhodčím řízení.“